

**ПРОДУКТИВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО СЕРВІСУ KAHOOT
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «УКРАЇНЬСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»
У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

Леценко Т. О., Жовнір М. М.

Українська медична стоматологічна академія

Визначено й описано стан упровадження педагогічної інноватики у вишівській навчально-виховний процес. Окреслено місце навчального предмета «Українська мова як іноземна» у загальному континуумі загальноосвітніх і клінічних дисциплін у медичному виші. Акцентовано на освітніх функціях і алгоритмах створення мультимедійних вікторин, детально проаналізовано доцільність використання електронного сервісу Kahoot під час вивчення української мови іноземними студентами.

Ключові слова: українська мова як іноземна, студент-іноземець, педагогічна інноватика, інформаційно-комунікаційні засоби навчання, вікторина, Kahoot.

This paper defines and describes the innovative ideas and modern teaching methods for lecturers of higher education. The position of the subject «Ukrainian Language as a Foreign» in the continuum of general and clinical disciplines in medical higher educational establishments has been outlined. In addition, the main educational functions and algorithms of using quizzes have been shown in details. The necessity of using the Kahoot electronic service in the process of studying Ukrainian language by foreign students have been described and analyzed.

Keywords: Ukrainian as a foreign language, foreign student, pedagogical innovation, information and communication training, quiz, Kahoot.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство поступово трансформується в нову соціальну структуру з глобальною інформатизацією всіх галузевих сфер і відносин. Стрімко формується мережева парадигма інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій. Глибокі зміни актуалізують переосмислення загальнолюдських пріоритетів, стимулюють пошук нового в теорії й практиці навчання і виховання, осучаснення вимог до базових освітніх компетентностей.

Не стоїть осторонь цього процесу й наша держава. Останніми роками в Україні відбувається поступове формування новітньої дидактичної концепції, яка орієнтується насамперед на вступ країни у світовий інформаційно-освітній простір. Узуальні світові стандарти й орієнтири освіти, традиційні й апробовані загалом програми навчання, стратегії планування окремих навчальних і виховних процесів загалом підпорядковано компетентнісному підходу. Саме тому ми вбачаємо необхідність у формуванні комунікативної вправності іноземних студентів медичного вишу, яка посприяє забезпеченню базових комунікативних потреб у різних сферах спілкування: навчально-науковій, суспільно-політичній, соціально-культурній, побутовій. У полі нашого зору – дослідження проблеми набуття комунікативної компетентності студентами-іноземцями під час вивчення лінгвістичних дисциплін – «Української мови як іноземної», «Іноземної мови за професійним спрямуванням» – у вітчизняних медичних вишах.

Ідеться про здатність іноземного студентства, яке навчається в Україні, зокрема і в Українській медичній стоматологічній академії, вільно висловлювати свої думки, бажання, міркування для задоволення базових потреб повсякденного життя, безперешкодно вступати в словесний контакт із людьми, які говорять українською, ініціювати й підтримувати діалог з українськомовним населенням. У цьому руслі переконливими видаються міркування щодо цілі вивчення розглядуваної в нашій статті дисципліни: «Метою навчання української мови як іноземної у вищих навчальних закладах є формування у студентів професійної комунікативної компетенції шляхом розвитку та вдосконалення усіх видів мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, письма та аудіювання» [5, с. 112].

Щороку зростає кількість іноземних студентів, які свідомо вступають до вітчизняних вишів, аби здобути конкурентоспроможний освітній рівень за обраною спеціальністю. Щоб засвоїти знання, передбачені навчальними програмами, і безперешкодно адаптуватися до нових життєвих реалій, іноземні громадяни мають спілкуватися мовою країни, в якій вони живуть і навчаються. Прагнення, внутрішні ресурси й природні здібності до вивчення іноземних мов у них, безперечно, є. Скажімо, майже кожен студент-марокканець вільно говорить арабською, французькою, англійською, а деякі можуть безперешкодно спілкуватися й навчатися іспанською і німецькою мовами.

У цьому контексті гостро постає проблема швидкого вивчення української мови. Тому найголовніше завдання педагогів-словесників – створити максимально сприятливі умови для подолання мовного бар'єра, якомога досконалішого опанування іноземними студентами навичок мовленнєвої діяльності.

Загальновідомо, що засвоєння іноземними студентами неозорого обширу знань, передбаченого програмами всіх навчальних дисциплін у медичному виші, особливо клінічних, можливе лише за умови належної мовної підготовки. Звісно, «Основними завданнями професійної діяльності спеціаліста медичної галузі є допомога пацієнтам, відновлення й зміцнення їхнього здоров'я, діагностування, лікування і запобігання хворобам» [3, с. 170]. Утім, методично виваженими й слушними вважаємо й інші міркування: «Для того, аби досить вільно читати медичну літературу й розуміти усні повідомлення, а також уміти порозумітися зі спеціалістами, в першу чергу потрібна кількісна і якісна конкретизація бажаних результатів навчання, тобто встановлення конкретних критеріїв володіння мовою на фонетичному, лексичному/граматичному рівнях» [4, с. 251].

Вивчати українську мову потрібно і для виховання гармонійної особистості, яка здатна до міжкультурного діалогу, швидкої адаптації й повноцінного орієнтування в новому соціально-культурному середовищі, поступового особистісного й культурного зростання, усвідомлення і шанування вітчизняних ментальних особливостей.

На нашу думку, недостатньо лише усунути мовні перешкоди в спілкуванні, а, безумовно, задля реалізації того, що згадано вище, потрібно також нівелювати культурні й поведінкові розбіжності мовців. Як зазначає дослідниця, «Значний потенціал морального виховання закладено в курсі «Українська мова за професійним спрямуванням», мета якого – допомогти студентам-медикам удосконалити знання з української мови, оволодіти її стильовими но-

рами, опанувати офіційно-діловий стиль спілкування, навчити свідомо користуватися багатомовною палітрою, підвищити рівень культури мовлення» [1, с. 9].

Нині активно дискутується питання про те, як заохотити студента-іноземця до вивчення української мови, зацікавити його і нашим рідним словом, і культурою України. Проблема загострює те, що іноземні студенти навчаються англійською мовою. Із цим значною мірою пов'язана їхня низька мотивація вивчати українську мову.

Шляхи і способи розв'язання окресленої проблеми вивчити важко уявити без удосконалення технологій навчання, а отже, без стрімкого оновлення традиційних, вивічених часом і практикою дидактичних методів і активного впровадження новітнього навчального інструментарію. Традиційні, часом позбавлені креативної компоненти, дидактичні методи і методики, які роками й десятиліттями витісняють на маргінеси педагогічного дискурсу креативні пошуки викладачів-новаторів, спрямовані передовсім на пізнавальний, інтелектуальний компонент діяльності. Вони формують у майбутніх фахівців переважно шаблонні знання, які, на жаль, не завжди зможуть знадобитися в практичній фаховій і нефаховій діяльності.

Уже доведено дидактичною практикою, що міцне підґрунтя для урізноманітнення й продуктивності освітнього процесу формують новітні інформаційні-комунікаційні технології (далі – ІКТ). Вони відіграють важливу роль у підготовці фахівців будь-якої спеціальності, зокрема й майбутніх медиків. Цілковито вірогідно, що передові мультимедійні технології з часом стануть найпродуктивнішим засобом оновлення процесу навчання і виховання. Керуючись міркуваннями про важливість переорієнтації освіти на використання ІКТ, ми сфокусували увагу на мультимедійних ресурсах для створення вікторин, дидактичних ігор і тестів.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Детальний аналіз теоретико-методичних джерел пересвідчує в зацікавленості наукового світу окремими аспектами й алгоритмами використання електронних сервісів у освітньому процесі (Д. Васильєва, Д. Бодненко, Ю. Бустрова, Т. Волох, М. Жолдак, М. Іконнікова, Т. Касьяненко, О. Комочкова, Ж. Краснобаєва-Чорна, М. Курвітс, Г. Кучаковська, Н. Лисенко, Л. Назаревич, В. Прошкін, Т. Полиця, О. Савчук, В. Саюк, А. Тимченко, Т. Чаюк, К. Чернова та ін.).

У своїх працях науковці дефінували найпоширеніші мультимедійні ресурси для створення вікторин, дидактичних ігор і тестів (*Quizzy, QuizWorks, Kahoot, Playbuzz* тощо); частково висвітлили особливості їх застосування в контексті входження ІКТ у галузь освіти, у пошуку ефективних методів і засобів навчання мови, зокрема й української як іноземної; акцентували на перевагах використання медіа- й онлайntechnologies під час роботи з іноземними студентами; запропонували власне бачення користування базовими електронними сервісами в навчально-виховному процесі вишу.

Проте, попри відомі напрацювання педагогів і лінгвістів, потреба в подальшому системному вивченні мультимедійних ресурсів для створення вікторин, дидактичних ігор і тестів досі актуальна, бо студіювання праць переконують у відсутності дослідження, в якому було б запропоновано детальний опис процесу використання *Quizzy, QuizWorks, Kahoot* чи *Playbuzz* на заняттях з іноземними студентами, які вивчають українську мову і культуру України. Це підтверджує актуальність обраної нами теми, її своєчасність, а також перспективність.

Формулювання завдання дослідження. Мета статті – з'ясувати й проаналізувати особливості використання комп'ютерних вікторин під час вивчення української мови іноземними студентами-медиками.

Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань:

- 1) визначити й описати стан упровадження педагогічної інноватики у вишівській навчально-виховний процес;
- 2) окреслити місце навчального предмета «Українська мова як іноземна» у загальному континуумі загальноосвітніх і клінічних дисциплін у медичному виші;
- 3) описати освітні функції й алгоритм створення навчальних вікторин;
- 4) проаналізувати доцільність використання електронного сервісу *Kahoot* під час вивчення української мови іноземними студентами.

Виклад основного матеріалу. Дидактичні експерименти з методикою викладання дисципліни «Українська мова як іноземна», суголосі новаціям у світовому й вітчизняному навчально-виховному континуумі, употужнює метод використання ігрових компонентів. На нашу думку, вони допомагають активізувати студентів, акцентувати їхню увагу на предметі вивчення. При цьому, важливо не перевантажувати учасників гри нормами, трафаретами, алгоритмами й правилами: навпаки, запорука дидактичного успіху – найпростіші ігрові форми, приміром вікторини.

Вікторина – це «Гра у відповіді на запитання (усні або письмові) з певних галузей знань» [8, т. I, с. 672]. Вона сприяє чіткому моніторингу рівня засвоєння навчального матеріалу. Вікторини розширюють кругозір і ерудицію, сприяють формуванню пізнавального інтересу, розвивають уміння користуватися додатковими джерелами інформації, формують критичне мислення. Оскільки навчальні вікторини, зокрема *Quizzy, QuizWorks, Kahoot*, характеризуються незвичною формою репрезентації матеріалу, студенти охоче виконують інструкції викладача, з цікавістю відповідають на запитання, що з'являються на екрані їхніх смартфонів. На занятті панує невимущена творча атмосфера співробітництва із залученням змагального компонента. Вікторина зазвичай відбувається в інтерактивній ігровій формі. Щоб узяти участь у ній, достатньо лише новітніх гаджетів і доступу до сервера *kahoot.it*.

Ми схильні інтерпретувати дидактичну гру, зокрема й вікторину, як інтелектуальну, тобто таку, що забезпечує розумове, світоглядне й особистісне зростання студента. Ігрова компонента на заняттях із дисципліни «Українська мова як іноземна» мотивує кожного іноземця, посилює цікавість до вивчення української мови, стимулює інтерес до навчання загалом. Студент, який бере участь у дидактичній вікторині, позиціонує себе безпосереднім учасником навчального інтерактиву. Він усвідомлює необхідність формування вміння мобільно осмислювати навчальний матеріал, шукає способи досягнення цього. Без критичного аналізу й синтезу мовного фактажу, здатності самостійно робити висновки й найпростіші лінгвістичні узагальнення, обираючи для цього правильний шлях виконання завдання, він не зможе досягти успіху й примножити свої інтелектуальні здобутки.

Оскільки загальноприйнятого погляду на методику використання ресурсу *Kahoot* допоки не вироблено, пропонуємо один із можливих варіантів роботи з вікториною в проєкції на дисципліну «Українська мова як іноземна».

Дослідники слухно зауважують, що «Дидактичні матеріали, підготовлені за допомогою цього сервісу, можна використовувати на всіх етапах практичного заняття: для актуалізації набутих знань, створення проблемних ситуацій, пояснення нової теми, у процесі вивчення нових слів та виразів, під час первинної перевірки рівня засвоєння

знань, сформованості умінь, для контролю тощо» [7, с. 46].

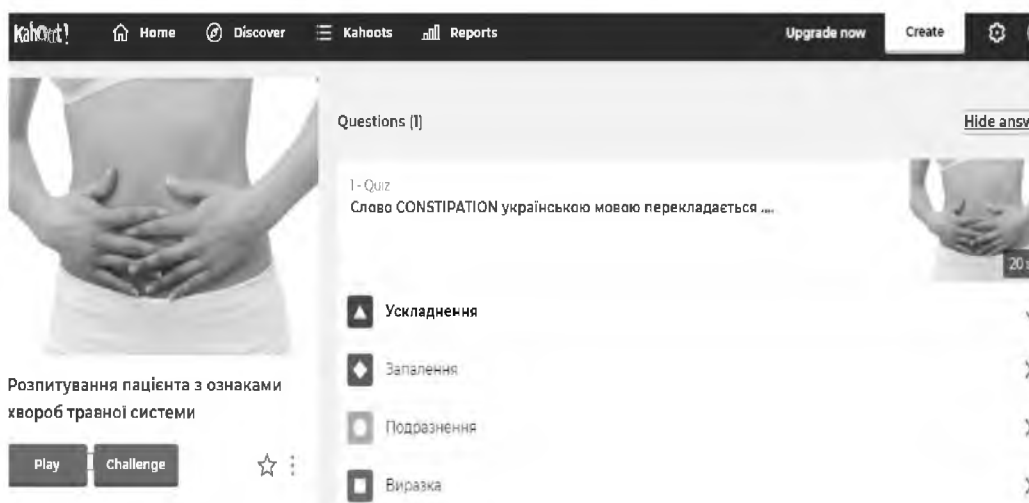
Створивши акаунт, викладач обирає один із можливих форматів подачі матеріалу, записує назву вікторини, чітко формулює запитання, пропонує кілька варіантів відповідей на них. Серед поданих відповідей обов'язково має бути одна правильна. Факультативний компонент файла – фото. Елемент візуалізації одразу впадає в око, привертає й активізує увагу студентів. Подаємо для прикладу скани вікторин, які використовуємо під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна». Перша ілюстрація – до теми «Свята в Україні» (I курс, спеціальність «Медицина»); форма відповіді – «ТАК», «НІ» (True or False).

Другий скан репрезентує фрагмент навчальної мультимедійної вікторини для студентів-третьокурсників (спеціальність «Медицина»). Тема заняття – «Розпитування пацієнта з ознаками хвороб травної системи», формат – тест множинного вибору (Quiz).

Скан 1

Скан 2.

«Щоби розпочати вікторину, викладач завантажує попередньо розроблені запитання, а студент для того, щоби приєднатися до вікторини, лише вводить унікальний номер, що згенерував сервер» [6, с. 78]. Студенти на своїх смартфонах переходять за посиланням kahoot.it, вводять попередньо згенерований сервером код гри. Наступний крок викладача – запуск гри (Lunch).

Для прикладу пропонуємо варіант тесту вікторини з теми «Медична карта стаціонарного хворого. Історія хвороби. Паспортна частина» (III курс, спеціальність «Медицина»).

... – це клінічний метод обстеження, обмацування пальцями тканин і органів.

- а) пальпація;
- б) аускультация;
- в) регенерація;
- г) спадковість.

Методично вмотивованою вважаємо роботу з розглядом сервером під час опрацювання текстового матеріалу. Практика доводить, що на цьому етапі доцільно використовувати формат відповідей «ТАК», «НІ» (True or False).

Викладач має розробити власну послідовність перевірки виконаних студентами завдань. Важливо, що під час оцінювання враховується не лише правильна відповідь, а й час, за який студенти обирають варіанти відповідей. Інформацію про часові обмеження відображено у вікторині. Сервіс Kahoot дає можливість установлювати часові

рамки для відповіді на кожне запитання, тому темпоральні межі окреслює викладач під час створення тесту.

Після завершення вікторини загальні результати одразу проєктуються на екран у формі таблиць і графіків. Така мобільність і точна репрезентація відповідей дають змогу визначити рівень сформованості знань кожного студента й об'єктивно їх оцінити.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Викладачі кафедри українознавства та гуманітарної підготовки прагнуть орієнтуватися в мінливому дидактичному просторі й активно долучатися до актуального освітнього дискурсу, для якого характерна спрямованість на підвищення ефективності й урізноманітнення освіти, посилення вимог до навчання майбутніх конкурентоспроможних фахівців різних галузей, зокрема й медичної.

Безумовно, педагогічна інноватика у виші – це запорука освітнього й наукового поступу. При цьому інформаційно-комунікаційні засоби навчання посідають чільне місце в загальній системі освіти й потребують подальшого поліаспектного студіювання.

Нами з'ясовано, що одним із перспективних і продуктивних способів використання ІКТ під час вивчення непрофільних дисциплін у медичних вишах України є мультимедійні ресурси для створення вікторин, дидактичних ігор і тестів – *Quizzy, QuizWorks, Kahoot, Playbuzz* та ін.

Доведено, що розглядувана інтерактивна мережева форма організації навчального заняття ефективна й має потужний продуктивний потенціал під час вивчення української мови як іноземної, оскільки вдосконалює процес моніторингу й закріплення умінь і навичок іноземних студентів. Маємо всі підстави твердити, що вікторини сприяють посиленню навчальної мотивації студентства, їхньому активному долученню до аудиторної роботи, каузують зростання результативності й ефективності засвоєння знань.

Подальше використання підготовленої вікторини і написання нових за допомогою платформи *Kahoot* вважаємо перспективним напрямом у практиці викладання дисципліни «Українська мова як іноземна».

Крім цього, студіювання впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вишівський навчальний процес може відбуватися в напрямі детального вивчення й теоретичного обґрунтування використання педагогічних технологій навчання української мови студентів-інофонів у закладах вищої медичної освіти. Ідея вдосконалення мовної освіти за допомогою інформатизації та комп'ютеризації навчального процесу має відобразитися в розробках і подальших методичних напрацюваннях викладачів-словесників.

Список використаної літератури

1. Асламова М. В. Основа сучасного буття й фахового зростання інтелектуального рівня майбутнього медика / М. В. Асламова, Л. І. Мартиросян, К. І. Левченко // Молодий вчений. – 2019. – № 5.1 (69.1). – С. 7-10.
2. Жовнір М. М. Педагогічна інноватика в медичному виші: до питання впровадження коучинг-технології / М. М. Жовнір, М. В. Асламова // Молодий вчений. – 2018. – № 1. – С. 309-312.
3. Лещенко Т. О. Здоров'я vs. хвороба в контексті словесної репрезентації ціннісної картини світу сучасного лікаря / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Психолінгвістика. – 2018. – № 24 (2). – С. 163-180.
4. Лещенко Т. О. Інноваційні підходи у викладанні української мови як іноземної / Т. О. Лещенко, О. М. Шевченко // Мова. Свідомість. Концепт : зб. наук. статей / відп. ред. О. Г. Хомчак. – Мелітополь : МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – С. 250-253.
5. Лещенко Т. О. Шляхи удосконалення мовної підготовки іноземних студентів / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко, О. М. Шевченко // Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 11-12 жовтня 2018 р. – Чернівці, 2018. – С. 111-113.
6. Назаревич Л. Т. Інноваційні підходи до вивчення української мови як іноземної за допомогою інтернет-технологій / Л. Т. Назаревич // Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні : матеріали IV міжнар. наук.-метод. конф. (Тернопіль, 2-4 травня 2018 р.). – Тернопіль : ТНТУ, 2018. – С. 76-78.
7. Полиця Т. В. Вікторини у викладанні української мови як іноземної / Т. В. Полиця // Молодий вчений. – 2019. – № 6.1 (70.1). – С. 45-49.
8. СУМ, 1970: Словник української мови : в 11-ти т. / І. Білодід. – К.: Наукова думка, 1970 – 1980. – 11 т.

ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ІНФОРМАТИКА»

Ленкова О.О.

Українська медична стоматологічна академія

Застосування мультимедійних засобів навчання відіграє особливу роль у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів. Якість засвоєння матеріалу залежить від способу подачі інформації. Проаналізовано ефективність застосування мультимедіа для ґрунтовнішого запам'ятовування теоретичного матеріалу.

Ключові слова: мультимедіа, органи чуттів, візуальна інформація, наочність, комп'ютерні технології, мультимедіа-презентації.

Using the multimedia plays a special role in the professional training of future doctors. The quality of assimilation of information depends on the method of information submission. The effectiveness of using the multimedia for more thorough memorization of theoretical material was analyzed.

Keywords: multimedia, sensory organs, visual information, visualization, computer technology, multimedia presentations.

Сучасна сфера мультимедіа має складний характер завдяки поєднанню різних типів носіїв інформації, джерел даних, форматів тощо. У зв'язку з масштабністю даних, що обробляються за допомогою різних мультимедійних засобів, найважливішим фактором є продуктивність. Тому сфера високопродуктивної й масштабованої мультимедійної системи набуває все більшого значення. Однією з найважливіших, складних і швидко зростаючих галузей використання мультимедіа є медична сфера.